

บันทึก

เรื่อง การแบ่งทรัพย์สินมรดก (สังหาริมทรัพย์) ของนายดี.เอ. เซอร์บานี

กรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร (กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี) ได้มีหนังสือที่ ๖๓๔๖/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ส่งเรื่องการแบ่งทรัพย์สินมรดก (สังหาริมทรัพย์) ของนายดี.เอ.เซิร์ฟานี ให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นตามความประสงค์ของกระทรวงการต่างประเทศ ความว่า กระทรวงการต่างประเทศแจ้งว่า ได้รับหนังสือกงสุลใหญ่ ณ นครสิงคโปร์รายงาน ว่า สำนักงานทนายความ Donaldson & Burkinshaw สิงคโปร์ ใคร่ขอทราบเกี่ยวกับการแบ่งส่วนเฉลี่ยทรัพย์สินมรดกของนายดี.เอ.เซิร์ฟานี คนสัญชาติไทยโดยการแปลงชาติซึ่งได้ถึงแก่กรรมโดยมิได้ทำพินัยกรรมไว้ให้แก่บรรดาทายาทตามกฎหมายไทย มรดกดังกล่าวนี้เป็นสังหาริมทรัพย์ที่มีอยู่ในสิงคโปร์ ซึ่งตามกฎหมายโคลิน (สิงคโปร์) สังหาริมทรัพย์ในกองมรดกของผู้ตายที่มีได้ทำพินัยกรรมไว้ ให้แบ่งสันปันส่วนได้ตามกฎหมายของประเทศซึ่งผู้ตายมีภูมิลำเนาอยู่ ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องนี้ กระทรวงการต่างประเทศมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับความเห็นจากคณะกรรมการกฤษฎีกา เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ของคนไทยที่มีอยู่ในต่างประเทศ จึงใคร่ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาวินิจฉัยให้ความเห็น

อนึ่ง ปรากฏตามหนังสือกระทรวงการต่างประเทศถึงเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ น.๘๐๒๓/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๖ ว่า นายเซิร์ฟานี นอกจากมีภริยาและบุตรชายคนหนึ่งแล้ว ยังมีบุตรบุญธรรมอีกคนหนึ่งชื่อนายสงวน ธรรมิกะกุล ซึ่งได้ถึงแก่ความตายพร้อมกันกับนายเซิร์ฟานี โดยถูกถูกระเบิดที่กรุงเทพฯ และศาลแพ่งที่กรุงเทพฯ ได้ระบุนามทายาทแห่งกองมรดกรายนี้ไว้ ๕ คน คือ นางวี.ดี.เซิร์ฟานีและบุตรชายคนหนึ่งชื่อ เอ.ดี.เซิร์ฟานี และนางสุธา ภริยานายสงวนฯ กับบุตรอีก ๒ คน คือ เด็กหญิงสุมล และเด็กชายสุวัฒน์

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๑) ได้พิจารณาแล้ว ก่อนอื่นขอให้ระลึกว่าในเรื่องเวลาถึงแก่ความตายของนายเซิร์ฟานี และนายสงวน ธรรมิกะกุล นั้น คงจะไม่มีปัญหาเกิดขึ้นได้อีกว่าใครถึงแก่ความตายก่อนหรือหลัง เพราะตามเอกสารที่ส่งมาให้พิจารณาอ้างว่าศาลแพ่งได้ระบุนามทายาทไว้ ๕ คน ซึ่งรวมทั้งภริยาและบุตรของนายสงวนฯ ด้วย ถ้านายสงวนฯ ถึงแก่ความตายหลังนายเซิร์ฟานี ศาลแพ่งคงจะไม่ระบุนามภริยาและบุตรของนายสงวนฯ เป็นผู้รับมรดกของนายเซิร์ฟานี ปัญหาคงเหลือเกี่ยวกับการแบ่งส่วนเฉลี่ยทรัพย์สินมรดกรายนี้ให้แก่บรรดาทายาทตามกฎหมายไทยเท่านั้น

บทกฎหมายไทยในเรื่องนี้ คือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับปัญหาที่หาหรือมานี้มีข้อความ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑๖๒๗ บุตรนอกกฎหมายที่บิดาได้รับรองแล้ว และบุตรบุญธรรมนั้นให้ถือว่าเป็นผู้สืบสันดานเหมือนกับบุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย ตามความหมายแห่งประมวลกฎหมายนี้

มาตรา ๑๖๒๙ ทายาทโดยธรรมมีหลักลำดับเท่านั้น และภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๑๖๓๐ วรรค ๒ แต่ละลำดับมีสิทธิได้รับมรดกก่อนหลังดังต่อไปนี้ คือ

(๑) ผู้สืบสันดาน ــــــــــــــــ าลฯ ــــــــــــــــ าลฯ

คู่สมรสที่ยังมีชีวิตอยู่นั้นก็เป็นทายาทโดยธรรม ภายใต้บังคับของบทบัญญัติพิเศษแห่งมาตรา ๑๖๓๕

มาตรา ๑๖๓๑ ในระหว่างผู้สืบสันดานต่างชั้นกันนั้น บุตรของเจ้ามรดกอันอยู่ในชั้นสนิทที่สุดเท่านั้นมีสิทธิรับมรดก ผู้สืบสันดานที่อยู่ในชั้นถัดลงไปจะรับมรดกได้ก็แต่โดยอาศัยสิทธิในการรับมรดกแทนที่

มาตรา ๑๖๓๓ ทายาทโดยธรรมในลำดับเดียวกันในลำดับหนึ่ง ๆ ที่ระบุไว้ในมาตรา ๑๖๒๙ นั้น ชอบที่จะได้รับส่วนแบ่งเท่ากัน ถ้าในลำดับหนึ่งมีทายาทโดยธรรมคนเดียว ทายาทโดยธรรมคนนั้นมีสิทธิได้รับส่วนแบ่งทั้งหมด

มาตรา ๑๖๓๔ ระหว่างผู้สืบสันดานที่รับมรดกแทนที่กันในส่วนแบ่งของสายหนึ่ง ๆ ตามบทบัญญัติในลักษณะ ๒ หมวด ๔ นั้น ให้ได้รับส่วนแบ่งมรดกดังนี้

าลฯ ــــــــــــــــ าลฯ

(๒) ผู้สืบสันดานในชั้นเดียวกันได้รับส่วนแบ่งเท่ากัน

าลฯ ــــــــــــــــ าลฯ

มาตรา ๑๖๓๕ ลำดับและส่วนแบ่งของคู่สมรสที่ยังมีชีวิตอยู่ในการรับมรดกของผู้ตายนั้น ให้เป็นไปดังต่อไปนี้

(๑) ถ้ามีทายาทตามมาตรา ๑๖๒๙ (๑) ซึ่งยังมีชีวิตอยู่ หรือมีผู้รับมรดกแทนที่แล้วแต่กรณี คู่สมรสที่ยังมีชีวิตอยู่นั้นมีสิทธิได้ส่วนแบ่งเสมือนหนึ่งว่าตนเป็นทายาทชั้นบุตร

าลฯ ــــــــــــــــ าลฯ

อาศัยบทกฎหมายดังกล่าวข้างต้นนั้น มรดกของนายเชอร์บานีพึงแบ่งระหว่างทายาทตามที่ศาลแพ่งได้ระบุนามไว้ ดังนี้

๑. นางวี.ดี.เชอร์บานี ได้ ๑ ส่วน

๒. นายเอ.ดี.เชอร์บานี ได้ ๑ ส่วน

๓. นางสุธา ภริยานายสงวน เด็กหญิงสุมล บุตรนายสงวน

และเด็กชายสุวัฒน์ บุตรนายสงวน รวมกันได้ ๑ ส่วน

คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นควรกล่าวไว้ด้วยว่า ความเห็นดังกล่าวข้างต้นเป็นคำตอบในข้อกฎหมายโดยอาศัยข้อเท็จจริงที่กระทรวงการต่างประเทศแจ้งมาตามที่ได้ความจากทนายความแห่งสิงคโปร์ คณะกรรมการกฤษฎีกาไม่ได้พิจารณาถึงความถูกต้องแห่งข้อเท็จจริงนั้น อนึ่งตามข้อเท็จจริงที่ได้กล่าวอ้างถึงคำสั่งของศาลไทยมาด้วยนั้น เมื่อได้ตรวจดูคำสั่งของศาลแพ่งซึ่งผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศได้ขอคัดมาจากศาลแล้ว ปรากฏว่าศาลหาได้มีคำสั่งอย่างเช่นที่อ้างมานั้นไม่ ซึ่งทั้งนี้ย่อมเป็นผลทำให้ผู้มีสิทธิรับมรดกรายนี้และส่วนที่จะพึงได้เปลี่ยนแปลงไป

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย
(นายหยุต แสงอุทัย)
เลขาธิการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗